

Galéria a Váci utcában

Anton, az életművész.

Kilenc év után újra Budapesten láthatóak Anton Molnár festményei. A Franciaországban élő magyar művész kiállítása a Váci utca 70. alatt nyílt Gefrodinspex Galériában látogatható május 15-ig.

» Petrus a műteremben, 2010

ROCKENBAUER ZOLTÁN | kultura@hetivalasz.hu

Zeuxis és Parrhasius görög festők ókori története juthat eszünkbe a zavarba ejtően valóságos képészletek láttán. A piktorok vetélkedőjén Zeuxis festett szőlővel csapta be a madarakat, hogy a képtáblára szálljanak gyümölcsöt csipegetni, majd ő lett Parrhasius tréfájának áldozata azzal, hogy el akarta húzni vetélytársa képe elől az odapingált függönyt.

Az idősebb Plinius által rögzített anekdotát a szépművészet legendájaként szokták idézni, ám valójában a mesterségbeli tudást dicséri. Francia szóval „trompe-l'oeil”-nek, a szem becsapásának hívjuk azt a technikát, amely két dimenzióban oly élethűen adja vissza tárgyát, hogy térbelinek látjuk. Anton Molnár is szívesen él ezzel a trükkel, a vásznon felületét olykor úgy patinázza, hogy öreg, születte fatáblának látszódjék, vagy repedéshálót fest az olajképre, máskor pedig mintha tubusból kinyomott, jókora festékcsmók kerültek volna a felületre. De fest síkbeli szobrot is: az inycsiklandozó francia reggeli szinte lebeg a levegőben.

Külhoni karrier

Molnár Antal a Képzőművészeti Főiskolán Sváby Lajos növendékéként végzett

1983-ban, majd évekig plakátokat és lemezborítókat tervezett. 1988-ban még kevesen hittek abban, hogy hamarosan összeomlik a szocialista rendszer; ő is úgy gondolta, jobb, ha új életet kezd Franciaországban. Ma már eldönthetetlen, mi lett volna belőle, ha itthon marad: feladja-e festői ambícióit és alkalmazott grafikus vagy reklámfotós lesz, netán a neoavantgárd konceptualizmus felé fordul, esetleg videoművészé válik, vagy itthon is sikert sikerre halmoz fotorealista képekkel. A franciáknál mindenestre hamar rámosolygott a szerencse: alig egy év múltán már önálló tárlatot rendezett Dijonban. Azóta meghódította Párizst, az Egyesült Államokat és a Távol-Keletet, képeit múzeumok őrzik Monacóban, Miami-ban, Hongkongban, gyűjtői milliárdosok, bankok és luxus szállodák. Ő maga az egykori

barbizoni iskola mitikus környezetében, Fontainebleau-ban él egy kis kastélyban. Valóra vált álom, békés családi háttér, hírnév, jólét. Anton Molnár azonban proféta akar lenni saját hazájában is, ezért hozták létre gyermekkori barátjával, Molnár Györggyel a Gefrodinspex Galériát.

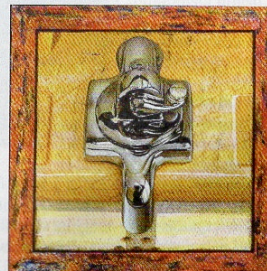
A Váci utca felső szakaszán, a 70-es számú kapu mögött megbúvó kiállítóhely önmagában is megkapó látvány. A nyüzsgő turistaforgalomból belépve a látogató aprócska kerten át sétál a lejárathoz, bévül a téglával kirakott boltívek borospince hangulatát keltik, a hátsó kijáraton át pedig újra a szabadba érve kis mellvédre juthat, ahol a közeli szerb templom tornya köszönt rá. Így szép idő esetén a festmények egy része a szabadban, természetes fény mellett látható, csak eső elől menekítik őket a fedett helyiségekbe. A galéria, a maga nosztalgikus romantikájával, mint ha direkt Anton Molnár képeihez készült volna. Egy korábbi albumában a festő így fogalmazta meg ars poeticáját: „Magánügy. Ez egy Útinapló, se több, se kevesebb. Olyan, mint egy nap, egy év, egy élet; egyszerű, bonyolult, boldog, boldogtalan, fekete, fehér, színes, derűs, drámai, világos, sötét, igen, nem, fent, lent, hajrá és nem hajrá...” Talán nem is magánügy, inkább magánmitológia. Gyakori szereplői a francia borok, a drága szivar, az elegáns kalap, varrott bőrcipő, jóízű étkek, a hajdani nyaralásokat idéző képeslapok.

Emléklenyomatok

Anton Molnár hedonista művész. Nem úgy, mint a *Satyriconból* ismert Trimalchio, a vagyonában féktelenül tobzódó római úrgazdag, hanem miként Krúdy hőse, Szindbád, az utazó. Nem duhaj habzsoló, hanem szemlélődő inyenc. Az izek és illatok, a női szépség feltétlen csodálójá, benyomások gyűjtője. Életképek, emlékek lenyomata kerül a vásznonra. Saját élmények-e vagy inkább a nézők vágyai? Nem fontos. Utazunk korokon át a középkortól a Monarchia fürdővilágáig, a hatvanas évek gyermekjétekeitől a mai metropolisok villódzásáig. Utazunk

» Drága Mancika, 2010

» Elzárva, 2008

tájról tájra, a magyar pusztától New Yorkon át a Csendes-óceán szigetvilágába. Utazunk stílusok között a reneszánsz és barokk pompájától a pop art célzott reklámvilágán keresztül a tasizmus fröcskölt, csurgatott technikáig.

Am ami a legszembeütőbb, az a színes magazinok látványvilága. Anton Molnár fotorelizmusában nyoma sincs a photoshopnak, a pixeleknek vagy az internetes grafikus felületeknek. Anzikszaik nem a Windows ablakai, hanem a levelezőlapokéi. Műveit így sajátos – ma úgy mondjuk – retrohangulat hatja át. Az amerikai álom, amely oly elérhetetlenül távolinak tűnt, amikor festőnk még kamasz fiú volt, s amit Magyarországon csak „nyugatról” becsempészett képes újságokból, esetleg hollywoodi filmekből ismerhettünk. Leginkább talán Jeff Koons

látásmódjával rokon ez a festészet – csak közép-európai perspektívából, és irányított botrányoktól mentesen –, amely a legpopulárisabb ízlést emeli az úgynevezett magas művészet rangjára.

Egyben persze idézőjelbe is teszi. Molnár trompe-l'oeil-vonzalmának megfelelően a képek keretei is csak festve vannak. E fántáztatot öregíti, antikolja, majd egy újabb csavarral szövegeket, rajzokat karcol rájuk, akárha régi graffitik lennének. Szavak, mondatok, verstördelékek, emlékfószlányok kerülnek így a „keretre”, értelmezik és átértelmezik a képet, mint ha csak azt akarnák sugallni, semmi sem az, aminek elsőre látszik.

Megmaradt magyarnak

Bár tulajdonképpen a teljes festői életmű külföldön született, Anton Molnár sosem tagadta meg magyar kötődését. Ott volt a megörökített jelenetekben, az Ady-idézetekben, a montázsmotívumként felhasznált hajdani szakácskönyvek, újsághirdetések, üdvözlőkártyák magyar nyelvű szövegeiben. Néhány éve egész sorozatot szentelt százéves fényképekről ránk tekintő erdélyi és kun parasztcsoznak, alföldi betyárok. A magyar filmek és *Latinovits Zoltánnak* állít emléket az az installáció, amely az *Oldás és kötés* egy képkockájából készült festményhez piros műbőr fotelt, idejeműlt televíziót és magát a képernyőn pergő Jancsó-filmet rendel.

És csak ha már valóban elmélyedtünk Anton Molnár különös világának mélyreteiben, olvassuk el az először a francia nyelvű albumában – majd a magyarban is megismételt –, kalligrafikus tükörirással írt önvallomást: „Tükörírásban olvashatják, mert nem tartozik mindenkire, hogy amit alkotok, nem egészen a Nagy Művészet, de sajnós, mint a földoklő, ez az egyetlen megoldás a túlélésre. Nincs választásom, nem élünk könnyű világban; olcsó, sztereotipizált, tudatlan, önmagukba szerelmes »zenik«, műanyag szuperemberek műanyag szuperagyuval gyakorolják az ítéletet.”

HÍRDETS

Egyetlen fillér

többletáldozat nélkül,

a kis- és nagycsaládosok érdekeinek következetes védelmezőjét,
a Nagycsaládosok Országos Egyesületét.

1%

adója 1%-ával támogathatja

Adószámunk:
19024471-1-41

